

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **Z. G.**
st. přísl. G.
t.č. pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2024, č. j. OAM-1707/ZA-ZA11-ZA20-2023,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 2. 2024, č. j. OAM-1707/ZA-ZA11-ZA20-2023 („napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 6. 2. 2024, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 17. 12. 2023. Jako důvod, který zopakoval při pohovoru dne 20. 12. 2023, uvedl obavy o svou bezpečnost. Obává se napadení ze strany osob, kterým se nelíbilo, že při volbách v roce 2020 agitoval za stranu SNH a sbíral pro tuto stranu podpisy. Rodiny, kterým v minulosti SNH (Sjednocené národní hnutí) ublížilo, ho začaly pronásledovat, volaly mu a vyhrožovaly.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z října 2023. Podle této zprávy v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda nemá pod kontrolou pouze separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie má na zákonné úrovni zakomponováno úroveň ochrany jednotlivce na podobné úrovni jako v zemích EU, ústava země garantuje základní práva a svobody, byť některé nedostatky (např. porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám) přetrvávají. Gruzie je členem OSN a přistoupila k základním lidskoprávním úmluvám. Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství, ke své obraně mohou využít činnost justičních institucí. V případě porušení práv a svobod ze strany soukromých osob či státních složek se mohou také obrátit na Úřad veřejného ochránce práv, který případ prošetří a při podezření na pochybení postoupí k dalšímu řízení Zvláštní vyšetřovací službě. Vedle ČR řadí Gruzii mezi bezpečné země původu (v některých případech s výjimkami) řada dalších zemí.
4. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z citovaného materiálu, že v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. K problémům, které žalobce ve vlasti měl, žalovaný uvedl, že žalobce nevyužil žádnou z možností ochrany své domovské země a pouze doufal, že se bude moci po zklidnění situace vrátit domů. Pokud ale žalobce považoval jednání soukromých osob za protiprávní a ohrožující, měl nástroje dostupné ke své ochraně využít. Žalovaný zároveň nedospěl k závěru, že by mu pomoc gruzínských státních orgánů měla být odepřena nebo mu byla nedostupná.

III. Žaloba

5. Žalobce namítl, že v jeho případě mu v zemi původu hrozí nebezpečí. Gruzínské bezpečnostní složky (např. policie) by mu neposkytly účinnou ochranu. Kriminální osoby, které mu vyhrožují ublížením na zdraví či fyzickou likvidací, jsou totiž zapojeny do ilegální činnosti a mají na policii vliv. Na napojení těchto osob na policii byl výslovně upozorněn kriminálními osobami, které mu vyhrožovaly. Existenci policejní korupce potvrzují veřejně dostupné zprávy mezinárodních organizací (žalobce odkázal na zprávu Human Rights Watch o Gruzii z roku 2024). Podle žalobce informace OAMP, z níž žalovaný vycházel, neposkytuje objektivní zprávu o reálném přístupu k policejní ochraně ve věcech, které se týkají vlivu kriminálních skupin na policii a ve věcech, ve kterých je nadto zapojen politický prvek. Podle žalobce by měla být zkoumána reálná situace v Gruzii, což informace OAMP nečiní.

6. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku žalobě.

IV. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný nepovažoval žalobní námitky za důvodné. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu. Gruzie je na seznamu bezpečných zemí původu. Žádosti žalobce se žalovaný odpovědně zabýval a posoudil ji způsobem odpovídajícím aplikaci § 16 odst. 2 zákona o azylu. Žalobce neprokázal, že by v jeho případě Gruzie neměla být za bezpečnou zemi původu považována.

V. Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s.ř.s.“) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k § 32 odst. 9 zákona o azylu. Ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 s. ř. s.).
9. Žaloba není důvodná.
10. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 4 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
11. Podle § 2 bodu 8 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Gruzie je v České republice považována za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo §14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
12. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, „procedurální směrnice“). Přitom musí mimo jiné

zohlednit zejména informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.

13. Z bodu 46 preambule procedurální směrnice vyplývá, že se členské státy mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu, nebo zda označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká vnitrostátní úprava zvolila variantu seznamu bezpečných zemí původu, který se nejméně jedenkrát v kalendářním roce přezkoumává. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu ho stanoví vyhláškou ministerstvo vnitra. Jak je uvedeno v procedurální směrnici, rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule). Na druhou stranu, označení třetí země jako bezpečné země původu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné (viz bod 42 preambule).
14. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Toto pravidlo koresponduje s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Koncept tzv. bezpečné země původu je tedy aplikován jako určitý odklon od standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky, která je nastolená ze zákona. Bylo tedy na žalobci, který pocházel z bezpečné části Gruzie, aby prokázal, že tato domněnka neplatí. Aby žadatel unesl důkazní břemeno, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70).
15. Žalobce v žalobě namítal, že v jeho případě si žalovaný neobstaral dostatek relevantních informací, a to ve vazbě k jeho tvrzení, že by mu policie s ohledem na vazby k osobám, které žalobci vyhrožovaly, nepomohla. K této námitce je však nutno uvést, že v případě aplikace institutu bezpečné země původu žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z října 2023, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud

by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil.

16. Důvody, pro které žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany, nejsou způsobilé vyvrátit domněnku bezpečnosti Gruzie. Výhrůžky ze strany soukromých osob, byť s politickým pozadím, a pouze subjektivně vyjádřenou obavu z újmy ze strany těchto osob, nelze považovat za důvody vedoucí k přezkumu žádosti žalobce z hlediska jednotlivých forem mezinárodní ochrany, pokud se žalobce v zemi původu ani nepokusil řešit svoji situaci za pomoci nástrojů ochrany, které mu právní řád země původu skýtá. Nedůvěra k policii, založená pouze na subjektivním přesvědčení o tom, že obavám žalobce nebude věnována pozornost, není dostatečným důkazem pro to, aby žalovaný podrobil případ žalobce posouzení z hledisek § 12 a 14a zákona o azylu. Policie přitom není v zemi původu žalobce jediným státním orgánem, který by se mohl obavami žalobce zabývat, jak vyplývá ze shromážděných informací.
17. Pokud žalobce pomocí internetového odkazu poukázal na informaci Human Rights Watch o Gruzii z roku 2024, jež má potvrzovat korupci v policii, v tomto ohledu nenavrhl doplnit dokazování a ani soud případné doplnění dokazování touto zprávou nepovažoval za nezbytné. Jak již bylo uvedeno, policie není jediným orgánem, který by se mohl kriminálním jednáním osob zabývat, resp. který by se mohl zabývat případnou nečinností či nesprávným postupem policie za situace, kdy by se na ni žalobce bezvýsledně obrátil. Žalobce však neučinil ani jakýkoliv pokus o to, aby svoji situaci řešil nejprve v zemi původu, za využití jemu dostupných nástrojů ochrany. Pouhá skutečnost, že stěžovatel prostředek ochrany v zemi původu nepovažoval za účinný, neznamená, že účinným nebyl (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37).
18. Status bezpečné země původu svědčí o tom, že v případě Gruzie je dostupná vnitřní ochrana před kriminálním jednáním soukromých osob. Tento předpoklad žalobce nad rámec obecných tvrzení důvodně nezpochybnil. Přijatý závěr potvrzuje též dosavadní rozhodovací činnost správních soudů. V případě Gruzie nic nenasvědčuje tomu, že by zde nebylo možné domoci se ochrany před politicky motivovaným protiprávním jednáním (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2024, č. j. 5 Azs 242/2023-36, či ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 90/2018-44).
19. Lze proto shrnout, že žalobci se v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochranu nepodařilo vyvrátit domněnku, podle které je Gruzie bezpečnou zemí původu. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a žádost žalobce řádně posoudil. Krajský soud se z toho důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

20. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). O návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud samostatně nerozhodoval, neboť osud tohoto návrhu sleduje výsledek řízení ve věci samé.
21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž

přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 18. března 2024

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně